

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

İZMİR DEMOKRASİ ÜNİVERSİTESİ

2023 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	5
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	5
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	7
7.	DENETİM BULGULARI.....	7

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu.....	2
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu.....	2
Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi.....	2
Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi.....	3

KISALTMALAR

BAP: Bilimsel Araştırma Projesi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Bir Arada İhale Edilmesi Gereken Hizmet Alımlarının Parçalara Bölünmek Suretiyle Doğrudan Temin Yöntemiyle Yaptırılması
2. Doğrudan Temin ve Pazarlık Usulü ile Yapılan Alımlarda Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan %10'luk Sınırın Aşılması
3. Bilimsel Araştırma Projelerinin Desteklenmesinde Bilimsel Araştırma Projeleri Uygulama Yönergesi'ne Uyulmaması
4. Üniversitenin Adı Kullanılarak Vakıf Kurulması ve Faaliyet Yürütülmesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

İzmir Demokrasi Üniversitesi 2016 yılında 28.03.1983 tarih ve 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu'na eklenen ek madde 170 ile kurulmuştur.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmış olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

İzmir Demokrasi Üniversitesinin akademik yapısında rektörlük, senato, fakülte dekanlıkları, yüksekokul, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde; 10 fakülte, 1 yüksekokul, 3 enstitü, 2 meslek yüksekokulu ve 18 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Akademik ve idari personelin sınıf, ünvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2'de

yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Ünvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	50	200	250
Doçent	59	166	225
Doktor öğretim görevlisi	166	149	315
Öğretim görevlisi	42	73	115
Araştırma görevlisi	64	436	500
Toplam	381	1.024	1.405

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel idare	76	250	326
Sağlık	0	153	153
Avukatlık	0	3	3
Teknik	11	44	55
Yardımcı	2	106	108
Sözleşmeli	38	33	71
İşçi	44	2	46
Toplam	171	591	762

Üniversitede 2023 yıl sonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dahil) ve işçi personel toplamı 552'dir. Üniversitede yabancı uyruklu akademik personel çalışmamaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli II sayılı cetvelin, (A) "Özel Bütçeli İdareler" bölümünde yer alan İzmir Demokrasi Üniversitesi, merkezi yönetim bütçe kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

Üniversitenin ekonomik sınıflandırma açısından 2023 yılına ait ödenek dağılımı ve yıl sonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

Gider Türü	Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Personel Giderleri	206.070.050,00	205.372.223,94	99,66
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	25.626.400,00	25.599.525,96	99,90
Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	29.813.000,00	29.115.770,83	97,66
Cari Transferler	6.843.600,00	6.496.813,51	94,93
Sermaye Giderleri	128.368.904,91	126.923.163,60	98,87
Sermaye Transferleri	0,00	0,00	-
Toplam	396.721.954,91	393.507.497,84	99,19

2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 217.896.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 178.825.954,91 TL ödenek eklenmiş ve toplam ödenek 396.721.954,91 TL'ye ulaşmış olup ödeneğin %99,19'u olan 393.507.497,84 TL kullanılmıştır.

2023 yıl sonu itibarıyla bütçe giderleri 393.507.497,84 TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçenin %99,19'u kullanılmıştır. Personel giderlerinde 206.070.050,00 TL ödeneğin 205.372.223,94 TL'si, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde 25.626.400,00 TL ödeneğin 25.599.525,96 TL'si, mal ve hizmet alımı giderlerinde 29.813.000,00 TL ödeneğin 29.115.770,83 TL'si, cari transferlerde 6.843.600,00 TL ödeneğin 6.496.813,51 TL'si, sermaye giderlerinde 128.368.904,91 TL ödeneğin 126.923.163,60 TL'si harcanmıştır.

Üniversite tarafından 2023 yılında; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu ve Erasmus desteklerinden toplam 4.986.564,26 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

2023 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

Gelir Türü	Gelir Tahmini (TL)	Gerçekleşen (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.680.000,00	12.873.925,26	766,31
Alınan Bağış ve Yardımlar	211.623.000,00	428.866.454,91	202,66
Sermaye Gelirleri	0,00	0,00	0,00
Diğer Gelirler	4.593.000,00	11.570.850,85	251,92
Toplam	217.896.000,00	453.311.231,02	208,04
Gelirlerden Ret ve İadeler (-)	0,00	88.866,85	-
Net Toplam	217.896.000,00	453.222.364,17	208,00

2023 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 217.896.000,00 TL olup Üniversitenin yıl sonunda net bütçe geliri 453.222.364,17 TL olarak gerçekleşmiştir.

Dönem faaliyet geliri 414.683.517,39 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı 276.016,43 TL ve faaliyet gideri 288.597.486,79 TL olan Üniversite, 2023 yılını 125.810.014,17 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Üniversite özel bütçesi dışında bulunan;

-Döner Sermaye İşletmesinin 2023 yılı gelir toplamı 413.309,86 TL, gider toplamı 343.171,15 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem 70.138,71 TL kâr ile tamamlanmıştır.

-İktisadi İşletmenin 2023 yılında herhangi bir geliri olmamış, gider toplamı 1.629,48 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem 1.629,48 TL zarar ile tamamlanmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun'un 80'inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,

• İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin

doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kanun uyarınca iç kontrol sistemi; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçler ile iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

İç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir. 2023 yılı denetimi kapsamında, mezkûr mevzuat çerçevesinde, Üniversite iç kontrol sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili bilgilendirme çalışmaları yapılmış, personel ile kamu etik sözleşmesi imzalanmış ancak eğitim faaliyeti düzenlenmemiştir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası belirlenmemiştir. Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmemiştir.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare

performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare iç kontrol eylem planı yeni hazırlanmış olduğundan iç kontrol risklerinin tanımlanmasıyla ilgili olarak bazı çalışmalar yapılmış olmakla beraber henüz yeterli değildir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, görevlendirmeler farklı kişiler arasında dağıtılmamış olup, "görevler ayrılığı" prensibine aykırı bazı uygulamalar mevcuttur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulmuştur. İdarenin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygundur.

İzleme Standartları

İç Kontrol Eylem Planı 2023 yılı içerisinde hazırlanmakta olduğundan iç kontrol sistemi henüz bütünüyle değerlendirilmemiştir. Kamu İdaresinde kadro bulunmasına rağmen iç denetçi ataması yapılmadığından, iç denetim birimi tarafından iç kontrol sisteminin değerlendirilmesine yönelik bir denetim çalışması da mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

İzmir Demokrasi Üniversitesi 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Bir Arada İhale Edilmesi Gereken Hizmet Alımlarının Parçalara Bölünmek Suretiyle Doğrudan Temin Yöntemiyle Yapıtırılması

Üniversite tarafından 2023 yılı içerisinde yapılan yemek hizmeti alımlarının bir kısmının ihale yapılmaksızın, kısımlara bölünerek doğrudan temin yoluyla gerçekleştirildiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel ilkeler" başlıklı 5'inci maddesinde özetle; idarelerin, bu Kanun'a göre yapacağı ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumlu olduğu, eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin kısımlara bölünemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanun'un doğrudan temin başlıklı 22'nci maddesinin d fıkrasında büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde bulunan idarelerin 2023 yılı için 431.810,00 TL'yi aşmayan ihtiyaçlarına ilişkin alımların ilân yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temin usulü ile karşılanabileceği belirtilmektedir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 22.5.1.2. numaralı maddesinde ise "...4734 sayılı Kanunun 19'uncu maddesine göre açık ihale usulü ile temini gereken ihtiyacın, Kanunun 22'nci maddesinin (d) bendi için öngörülen parasal sınırların altında kalacak şekilde, adet bazında veya aynı ihale konusu içinde yer alabilecek nitelikteki mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin, kalemlere veya gruplara bölünmek suretiyle aynı Kanunun 22'nci maddesinin (d) bendine göre temini, 4734 sayılı Kanunun temel ilkelerine aykırılık teşkil ettiğinden, bu yönde uygulamaların sorumluluk doğuracağı hususuna dikkat edilmesi gereklidir."

denilmek suretiyle aynı husus tekrar edilerek aynı nitelikteki mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin, kalemlere veya gruplara bölünerek yapılmasının, 4734 Sayılı Kanun'un temel

ilkelerine aykırılık teşkil ettiği ifade edilmektedir.

Yapılan incelemede, Üniversite tarafından, toplam tutarı 1.390.050,00 TL olan yemek hizmeti alımlarının 6 parça halinde doğrudan temin yoluyla gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Bir defada açık ihale usulü ile gerçekleştirilebilecek alımın parçalara bölünerek doğrudan temin yoluyla gerçekleştirildiği görülmektedir.

Sonuç olarak; ihale ile temin edilmesi gereken ihtiyaçların parasal sınırın altında kalacak şekilde parçalara bölmek suretiyle karşılanması Kanun'un temel ilkelerine açıkça aykırılık teşkil etmektedir.

BULGU 2: Doğrudan Temin ve Pazarlık Usulü ile Yapılan Alımlarda Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan %10'luk Sınırın Aşılması

Üniversitenin 2023 yılındaki mal ve hizmet alımına ilişkin olarak; doğrudan temin ve pazarlık usulü kapsamında yapılan harcamaların yıllık toplamının, bu amaçla bütçeye konulan ödeneklerin %10'unu aştığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Pazarlık usulü" başlıklı 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde idarelerin yaklaşık maliyeti 1.439.543,00 TL'ye kadar olan mamul mal, malzeme veya hizmet alımlarını, pazarlık usulü ile ihale yaparak temin edebileceği; aynı Kanun'un 22'nci maddesinin d fıkrasında ise büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde bulunan idarelerin 431.810,00 TL'yi, diğer idarelerin 143.845,00 TL'yi aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iaşeye ilişkin alımlarının ilân yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temin usulü ile karşılanabileceği belirtilmektedir.

Yine aynı Kanun'un 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendinde, bu Kanun'un 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamayacağı hüküm altına alınmıştır. Aynı hüküm 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62'nci Maddesinin (I) Bendi Kapsamında Yapılacak Başvurulara İlişkin Tebliğ'in "Genel esaslar" başlıklı 4'üncü maddesinin ikinci fıkrasında tekrarlanmış olup, bu oran aşılarak Kuruma yapılan başvuruların reddedileceği ifade edilmiştir.

Tebliğ'in 4'üncü maddesinin üçüncü fıkrasında; Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi ve 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine göre ihtiyaçların temininde bütçe sahibi olan

kamu idareleri tarafından, yıllık bütçelerine bu amaçla konulan toplam ödenek tutarının dikkate alınacağı, mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine bu amaçla konulan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı %10 oranının hesaplanacağı belirtilmiş olup dördüncü fıkrasında ise bütçe sahibi olan kamu idareleri tarafından %10 oranının aşılıp aşılmadığı takip edilerek ödenek aktarılırken veya harcama yapılırken bu durumun göz önünde bulundurulacağı ifade edilmiştir.

Yukarıdaki hükümler birlikte değerlendirildiğinde, Kanun'un 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi ile 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen parasal limitler dahilinde yapılan mal ve hizmet alımı ile yapım işlerinde, ödenek hangi amaçla bütçeye konulmuş ise o amaç için konulmuş ödeneğin toplam tutarının %10'unun Kurulun uygun görüşü olmadan aşılmayacağı anlaşılmaktadır. Bu oranın aşılıp aşılmadığının bütçe sahibi kamu idareleri tarafından takip edilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, Üniversite tarafından 2023 yılında 21/f ve 22/d maddeleri kapsamında yapılan mal ve hizmet alımlarına ilişkin harcamaların mali yıl içinde takip edilmediği, doğrudan temin ve pazarlık usulünün kullanıldığı mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde mevzuatta belirtilen %10'luk limitin Kamu İhale Kurumuna başvuru yapılmaksızın aşıldığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından verilen cevapta, önceki dönemlerde gerekli izinlerin alındığını ancak 6 Şubat 2023 yılında ülkemizde yaşanan deprem felaketinden sonra okulların ne zaman açılacağı belli olmadığından mal ve hizmet alımlarında ivedi ihtiyaçların ortaya çıkması, sürdürülen hizmetin aksamadan devam ettirilmesi doğrultusunda doğrudan temin ve pazarlık usulü ile alım yapıldığı bilgisi verilmiştir. Ancak bahse konu olan mevzuat hükmünde bu döneme özgü istisnai bir düzenleme bulunmadığından açıklamanın bulgu konusu hususu karşılar nitelikte olmadığı değerlendirilmiştir.

Sonuç olarak, 21/f ve 22/d maddeleri kapsamında yapılan mal ve hizmet alımlarında %10'luk limitin Kamu İhale Kurumundan izin alınmadan aşılmaması gerekmektedir.

BULGU 3: Bilimsel Araştırma Projelerinin Desteklenmesinde Bilimsel Araştırma Projeleri Uygulama Yönergesi'ne Uyulmaması

Üniversite tarafından desteklenen bilimsel araştırma projelerinin yürütülmesinde İzmir Demokrasi Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Uygulama Yönergesi'nde belirlenen usullerin bazılarında uyulmadığı görülmüştür.

İzmir Demokrasi Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Uygulama Yönergesinin “Proje Türleri” başlıklı 10’uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde hızlı destek projeleri, Üniversite öğretim üyeleri ile doktora, tıpta ve diş hekimliğinde uzmanlık ya da sanatta yeterlik eğitimini tamamlamış araştırmacıların temel araştırma projesine dönüşme potansiyeli bulunan kısa süreli ve düşük bütçeli araştırmalarının desteklenmesine yönelik projeler olarak açıklanmış olup, bu projelerin süresinin 12 ay ile sınırlı olduğu, hızlı destek projelerine ek süre ve ek ödenek verilemeyeceği, projelerin Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) Komisyonu tarafından değerlendirileceği hüküm altına alınmıştır.

Kamu İdaresi tarafından verilen cevapta, hızlı destek projelerinde pandemi ve deprem gibi öngörülemeyen mücbir sebepler nedeniyle ortaya çıkan ek süre ve bütçe taleplerinin karşılanması yönünde Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonu tarafından ilke kararı alındığı bilgisi verilmiştir. Ancak anılan Yönerge’de hızlı destek projeleri için ek süre ve bütçe verilemeyeceği açıkça hükme bağlanmıştır. Bu nedenle diğer projeler için öngörülmüş olan ek süre ve bütçe verilmesine dair hükümler, hızlı destek projeleri için geçerli olmayacaktır. Özetle, hızlı destek projelerinde ilke kararı alınarak ek süre ve bütçe verilmesi imkan dahilinde değildir.

Yapılan incelemede, süresi 12 ay ile sınırlanan, ek süre ve ek bütçe verilemeyeceği belirlenen hızlı destek projelerinden bazılarının 12 aylık sürede tamamlanmadığı, uygulama yönergesine aykırı şekilde bu projelere BAP Komisyonu kararı ile ek bütçe ve ek süre verildiği tespit edilmiştir.

BULGU 4: Üniversitenin Adı Kullanılarak Vakıf Kurulması ve Faaliyet Yürütülmesi

Üniversite tarafından Üniversitenin adıyla vakıf kurulduğu ve Üniversite bünyesinde yapılan etkinliklerle ilgili kayıt ücretlerinin ise bu vakıf tarafından tahsil edildiği görülmüştür.

5072 sayılı Dernek ve Vakıfların Kamu Kurum ve Kuruluşları ile İlişkilerine Dair Kanun’un “Temel ilkeler” başlıklı 2’nci maddesinin (a) bendinde dernek ve vakıfların, kamu kurum ve kuruluşlarının ismini alamayacağı, (b) bendinde ise dernek ve vakıfların kamu kurum ve kuruluşlarının sundukları hizmetlerle ilgili olarak gerçek ve tüzel kişilerden ücret, bağış, katkı payı ve benzeri adlar altında herhangi bir karşılık alamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Yukarıdaki hüküm gereği kamu idareleri 29.01.2004 tarihi itibarıyla kendi adları ile dernek veya vakıf kuramaz. Ayrıca kurulan dernek veya vakıflar kamu idarelerinin sundukları hizmetlerle ilgili olarak gerçek ve tüzel kişilerden ücret, bağış, katkı payı ve benzeri adlar

altında herhangi bir karşılık alamazlar.

Yapılan incelemede, Üniversite tarafından 27.12.2017 tarihinde “İzmir Demokrasi Üniversitesi Güçlendirme Vakfı” adı ile Vakıf kurulduğu, kurulan bu Vakfın Üniversite tarafından düzenlenen bazı etkinliklerden kayıt ücreti adı altında karşılık tahsil ettiği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından verilen cevapta, yeni kurulmuş bir üniversite olması sebebiyle Demokrasi Üniversitesinin tanınırlığını artırmak ve faaliyetlerin verimli ve hızlı bir şekilde yapılabilmesini sağlamak amacıyla tahsil edilen kayıt ücretlerinin bu etkinliklerde kullanıldığı, bu gelirlerden vakıf lehine herhangi bir kazanç sağlanmadığı ifade edilmiştir. Ancak verilen cevap bulguda yer verilen mevzuata aykırılığı açıklayacak nitelikte değildir.

Sonuç olarak, Üniversite tarafından düzenlenen etkinliklerde herhangi bir vakıf adı kullanılmaması ve bu etkinliklere ilişkin gelirlerin Üniversite tarafından tahsil edilmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>